

1. ชื่อผลงาน

บทบาทของทีมสหสาขาวิชาชีพเพื่อป้องกันการเกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการได้รับวัคซีน โควิด 19 ในผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin

2. ชื่อและที่อยู่ขององค์กร

โรงพยาบาลวังน้ำเขียว 157 หมู่ 8 ถนน ราชสีมา-กบินทร์บุรี ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา 30370

3. คำสำคัญ

วาร์ฟาริน , วัคซีนโควิด 19

4. สรุปผลงานโดยย่อ

การพัฒนาการดำเนินงานครั้งนี้ เป็นการพัฒนาโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้ป่วยทุกรายที่ได้รับยา warfarin รวมจำนวนทั้งสิ้น 60 ราย ซึ่งเป็นผู้ป่วยกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดอันตรายอย่างรุนแรงและการเสียชีวิต หากมีการติดเชื้อโควิด 19 ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 รวมถึงไม่เกิดอาการไม่พึงประสงค์ที่รุนแรง เช่น มีเลือดออกหรือมีรอยช้ำบริเวณที่ฉีดวัคซีน รวมถึงอาการไข้สูง, ใจสั่น, แน่นหน้าอก หายใจไม่ออก, หน้าเขียว ปากเขียว หรือกล้ามเนื้ออ่อนแรง เป็นต้น โดยมีระยะเวลาดำเนินการ ระหว่าง เดือน ตุลาคม 2563 ถึง เดือน กันยายน 2564 โดยมีการให้ความรู้แก่ผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin ที่มาขอรับบริการฉีดวัคซีนโควิด 19 เพื่อให้ผู้ป่วยทราบถึงประโยชน์ของการได้รับวัคซีน อาการไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นภายหลังได้รับวัคซีน และอาการไม่พึงประสงค์ที่อาจต้องกลับมาพบแพทย์ซ้ำ หลังจากนั้นจึงทำการประเมินความเหมาะสมสำหรับการได้รับวัคซีนโควิด 19 โดยผู้ป่วยทุกรายจะได้รับการตรวจวัดระดับค่า INR และจำแนกผู้ป่วยออกเป็น 3 กลุ่มย่อย ซึ่งจะมีแนวทางการจัดการที่แตกต่างกัน ตามระดับค่า INR ที่ตรวจวัดได้ โดยกลุ่มที่ 1 ได้แก่ กลุ่มผู้ป่วยที่มีระดับค่า INR อยู่ระหว่าง 3 – 3.5 โดยมีผู้ป่วยในกลุ่มนี้จำนวน 7 คน เกสัชกรปรึกษาแพทย์ มีความเห็นให้สามารถฉีดวัคซีนโควิด 19 ได้ แต่ให้เพิ่มระยะเวลาสังเกตอาการหลังจากได้รับวัคซีนจาก 30 นาที เป็น 1 ชั่วโมง กลุ่มที่ 2 ได้แก่ กลุ่มผู้ป่วยที่มีระดับค่า INR > 3.5 ขึ้นไป โดยมีผู้ป่วยในกลุ่มนี้จำนวน 13 คน เกสัชกรปรึกษาแพทย์ มีความเห็นให้เลื่อนการฉีดวัคซีนโควิด 19 ออกไปประมาณ 2 สัปดาห์ และกลุ่มที่ 3 ได้แก่ กลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin และมีระดับค่า INR < 3 โดยมีผู้ป่วยในกลุ่มนี้จำนวน 40 คน ซึ่งผู้ป่วยในกลุ่มนี้สามารถรับบริการฉีดวัคซีนโควิด 19 ได้ โดยมีระยะเวลาสังเกตอาการหลังจากได้รับวัคซีน 30 นาที เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานพบว่าผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin และได้รับการฉีดวัคซีนโควิด 19 รวมทั้งสิ้น 58 ราย จากจำนวนผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin ทั้งหมด 60 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.67 ส่วนทางด้านอาการไม่พึงประสงค์ภายหลังการได้รับวัคซีนโควิด 19 พบว่าไม่มีผู้ป่วยที่เกิดภาวะเลือดออก (bleeding) และภาวะผิวหนังเป็นรอยช้ำ (bruising) หรืออาการไม่พึงประสงค์ที่รุนแรงอื่น ๆ เลย โดยพบแต่เพียงผู้ป่วยที่มีอาการไม่พึงประสงค์ที่ไม่รุนแรง ได้แก่ อาการปวดบริเวณที่ฉีดจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.33

5. ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ

ผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin ถือเป็นกลุ่มผู้ป่วยที่มีความผิดปกติเกี่ยวกับระบบหัวใจและหลอดเลือด ซึ่งหากมีการติดเชื้อโควิด 19 อาจทำให้เกิดอันตรายได้อย่างรุนแรง รวมถึงมีความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตสูงกว่า

บุคคลทั่วไป กล่าวโดยสรุปคือ ผู้ป่วยกลุ่มนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการฉีดวัคซีนโควิด 19 อย่างไรก็ดี เนื่องจากผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin มีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะเลือดออก (Bleeding) ได้ง่าย ดังนั้น การฉีดวัคซีนโรคโควิด 19 สำหรับผู้ป่วยกลุ่มนี้จึงจำเป็นต้องใช้เทคนิคพิเศษที่แตกต่างจากผู้ป่วยทั่วไป ได้แก่ ขั้นตอนการเตรียมวัคซีน จำเป็นต้องใช้เข็มขนาดเล็กกว่าปรกติ (เข็มขนาด 25G หรือ 27G) ฉีดเข้ากล้ามเนื้อต้นแขน และยังต้องมีการกดผิวหนังบริเวณที่ฉีดไว้เป็นเวลาอย่างน้อย 5 นาที เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ป่วยไม่เกิดภาวะเลือดออกผิดปกติ และการสังเกตอาการตามระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับผู้ป่วยแต่ละราย รวมถึงต้องมีการทำความเข้าใจแก่ผู้ป่วย เพื่อให้เข้าใจถึงแนวทางการรับบริการฉีดวัคซีนโควิด 19 อาการไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงการสังเกตอาการที่อาจต้องกลับมาพบแพทย์ซ้ำ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ป่วยกลุ่มนี้ ได้รับการฉีดวัคซีนโรคโควิด 19 อย่างปลอดภัย

6. เป้าหมาย

- 6.1 เพื่อให้ผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin ทุกราย (จำนวนรวมทั้งสิ้น 60 ราย) ได้รับการฉีดวัคซีนโควิด 19
- 6.2 เพื่อผู้ป่วยทุกรายที่ได้รับยา warfarin และได้รับการฉีดวัคซีนโควิด 19 ไม่เกิดอาการไม่พึงประสงค์ ได้แก่
 - 6.2.1 ภาวะเลือดออก (bleeding)
 - 6.2.2 ภาวะผิวหนังเป็นรอยช้ำ (bruising)

7. กิจกรรมการพัฒนา

- 7.1 การให้ความรู้แก่ผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin ที่มาขอรับบริการฉีดวัคซีนโควิด 19
พยาบาลวิชาชีพ ให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการฉีดวัคซีน อาการข้างเคียงของการได้รับวัคซีนที่อาจเกิดขึ้นได้ง่ายสำหรับผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับยา warfarin ซึ่งได้แก่ ภาวะเลือดออกง่าย (bleeding) และภาวะผิวหนังเป็นรอยช้ำ (bruising) และขั้นตอนการรับบริการการฉีดวัคซีน
- 7.2 การประเมินความเหมาะสมสำหรับการได้รับวัคซีนโควิด 19 โดยพยาบาลวิชาชีพ และเภสัชกรทำหน้าที่ซักประวัติ ปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ รวมถึงเจาะเลือดเพื่อวัดระดับค่า INR โดยแบ่งผู้ป่วยเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้
 - 7.2.1 กลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin และมีระดับค่า INR > 3 ในกลุ่มนี้แบ่งได้อีก 2 กลุ่มย่อยคือ
 - 7.2.1.1 กลุ่มผู้ป่วยที่มีระดับค่า INR อยู่ระหว่าง 3 – 3.5 โดยมีผู้ป่วยในกลุ่มนี้จำนวน 7 คน
เภสัชกรปรึกษาแพทย์ แพทย์ลงความเห็นให้สามารถฉีดวัคซีนโควิด 19 ได้ แต่ให้เพิ่มระยะเวลาสังเกตอาการหลังจากได้รับวัคซีนจาก 30 นาที เป็น 1 ชั่วโมง
 - 7.2.1.2 กลุ่มผู้ป่วยที่มีระดับค่า INR > 3.5 ขึ้นไป โดยมีผู้ป่วยในกลุ่มนี้จำนวน 13 คน
เภสัชกรปรึกษาแพทย์ แพทย์ลงความเห็นให้เลื่อนการฉีดวัคซีนโควิด 19 ออกไปประมาณ 2 สัปดาห์
 - 7.2.2 กลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin และมีระดับค่า INR < 3 โดยมีผู้ป่วยในกลุ่มนี้จำนวน 40 คน
ผู้ป่วยในกลุ่มนี้สามารถรับบริการฉีดวัคซีนโควิด 19 ได้ โดยมีระยะเวลาสังเกตอาการหลังจากได้รับวัคซีน 30 นาที
- 7.3 การให้บริการฉีดวัคซีนโควิด 19

7.3.1 การเตรียมวัคซีน โดยใช้เข็มฉีดยาขนาดเล็ก (ขนาด 25G หรือ 27G) เพื่อลดความเสี่ยงของการเกิดภาวะเลือดออกและการเกิดภาวะผิวหนังเป็นรอยช้ำ

7.3.2 ฉีดวัคซีนเข้าที่กล้ามเนื้อต้นแขน และทำการกดตำแหน่งที่ฉีดวัคซีนไว้อย่างน้อย 5 นาที เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ป่วยไม่เกิดภาวะเลือดออกผิดปกติ

7.4 การสังเกตอาการหลังฉีดวัคซีนโควิด 19 โดยผู้ป่วยทุกรายภายหลังได้รับการฉีดวัคซีนโควิด 19 จะได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการสังเกตอาการไม่พึงประสงค์โดยแบ่งออกเป็นอาการที่ไม่รุนแรง เช่น ปวด บวม แดง ร้อน คัน บริเวณที่ฉีด, มีไข้ต่ำ ๆ, ปวดศีรษะ, คลื่นไส้ อาเจียน อ่อนเพลีย เป็นต้น และอาการที่รุนแรง เช่น มีเลือดออกหรือมีรอยช้ำบริเวณที่ฉีดวัคซีน รวมถึงอาการไข้สูง, ใจสั่น, แน่นหน้าอก หายใจไม่ออก, หน้าเขียว ปากเขียว หรือกล้ามเนื้ออ่อนแรง เป็นต้น โดยผู้ป่วยแต่ละกลุ่มจะมีข้อแตกต่างกันในด้านระยะเวลาสำหรับสังเกตอาการภายหลังได้รับวัคซีนดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

8. การประเมินผลการเปลี่ยนแปลง

ภายหลังเสร็จสิ้นผลการดำเนินงาน พบว่าผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin และได้รับการฉีดวัคซีนโควิด 19 รวมทั้งสิ้น 58 ราย จากจำนวนผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin ทั้งหมด 60 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.67 ส่วนทางด้านอาการไม่พึงประสงค์ภายหลังการได้รับวัคซีนโควิด 19 พบว่าไม่มีผู้ป่วยที่เกิดภาวะเลือดออก (bleeding) และภาวะผิวหนังเป็นรอยช้ำ (bruising) หรืออาการไม่พึงประสงค์ที่รุนแรงอื่น ๆ โดยพบผู้ป่วยที่มีอาการไม่พึงประสงค์ที่ไม่รุนแรง ได้แก่ อาการปวดบริเวณที่ฉีด 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.33

9. บทเรียนที่ได้รับ

การพัฒนางานโดยการอ้างอิงตามข้อมูลทางวิชาการ และการมีส่วนร่วมจากเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายรวมถึงผู้ป่วย ทำให้สามารถดำเนินการให้ผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย และการเสียชีวิตสูง หากมีการติดเชื้อโควิด 19 ได้รับวัคซีนโรคโควิด 19 ครบ 2 เข็มเกือบทุกราย และผู้ป่วยทุกรายได้รับความปลอดภัยจากการได้รับวัคซีน โดยไม่เกิดอาการไม่พึงประสงค์ที่รุนแรง

10. สมาชิกทีมงาน

นพ.ปฐวี จงยิ่งศิริ นายแพทย์ปฏิบัติการ กลุ่มงานการแพทย์ โรงพยาบาลวังน้ำเขียว

ภก.สุวัฒน์ แซ่อึ้ง เกษัชกรชำนาญการ กลุ่มงานเภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค โรงพยาบาลวังน้ำเขียว

ภญ.ภาณิชา เข้มบุบผา เกษัชกรชำนาญการ กลุ่มงานเภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค โรงพยาบาลวังน้ำเขียว

นายชนมระพี พิมเคน พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ กลุ่มงานบริการด้านปฐมภูมิและองค์รวม โรงพยาบาลวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

นางชญาดา พิมเคน พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ กลุ่มงานบริการด้านปฐมภูมิและองค์รวม โรงพยาบาลวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

11. การติดต่อกับทีมงาน

ภก.สุวัฒน์ แซ่อึ้ง เกษัชกรชำนาญการ กลุ่มงานเภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค โรงพยาบาลวังน้ำเขียว
098-2611979 Email poorakaum@gmail.com